

Input voor eventuele tweede golf betreffende mensen met een beperking

VNG
24 juni 2020

Vanuit de VNG zien we het volgende:

De gevolgen van de Coronacrisis zijn voor iedereen in Nederland groot. In onze gemeenten zijn deze direct zichtbaar en voelbaar. Groepen die het al moeilijk hadden worden hard geraakt: de half miljoen arme gezinnen, slachtoffers van huiselijk geweld, dak- en thuislozen, laag geletterden, mensen met een arbeidsbeperking of met GGZ-problematiek. Daarnaast ontstaan nu snel nieuwe kwetsbare groepen, zoals ZZP'ers, flexwerkers en jongeren die moeilijk aan een baan kunnen komen.

Tegelijkertijd is er veerkracht. Kwetsbare mensen blijken minder kwetsbaar of gedijen heel goed in een lockdown situatie. Mooie initiatieven en samenwerkingsverbanden schieten als paddenstoelen uit de grond. De investering van gemeenten en partners in het lokaal samenwerken, dicht bij en met inwoners samen, werpt zijn vruchten af. De handelingsbereidheid van allerlei partijen in onze samenleving is groot maar vraagt ook voortdurend voeding om het goede te kunnen blijven doen. Voor een overzicht hiervan zie het rapport van de Tijdelijke Werkgroep Sociale Impact (werkgroep Halsema).

We moeten voorbereid zijn op een tweede golf. Daarbij maken we gebruik van de lessen die we de afgelopen maanden hebben geleerd. Er zijn verbeterpunten, maar ook zaken die goed zijn gegaan, die we moeten vasthouden en versterken. Uitgangspunt zou moeten zijn dat onderwijs, zorg en ondersteuning zoveel mogelijk doorgaat, als dat gevraagd wordt in aangepaste vorm. Actief sluiten van locaties voor activiteiten / dagbesteding en het -door aanbieders- afzeggen van (huishoudelijke) hulp leidt teveel tot isolement van de meest kwetsbaren in onze samenleving. Gemeenten en aanbieders moeten samen met de cliënten kijken naar maatwerkoplossingen. Denk aan e-oplossingen, spreiding over de volle breedte van de dag en dagen van de week. Zo wordt ook voorkomen dat mensen uit beeld raken of veel meer energie nodig is om mensen weer opnieuw gebruik te laten maken van hulp en ondersteuning.

Daarom pleiten we voor de volgende punten:

- Betrek de sociaal maatschappelijke effecten van coronamaatregelen.
- Zorg voor voldoende lokale ruimte in regelgeving om afwegingen te kunnen maken die passen bij de lokale situatie.
- Het versterken van de samenwerking tussen overheden en lokale coalities.
- Voldoende financiële middelen voor gemeenten.
- Aandacht voor nieuwe en bestaande kwetsbare groepen (Nb: niet alle mensen met een beperking hebben een kwetsbare gezondheid).
- Praat met mensen met een beperking en niet over (dat doe je lokaal). Denk ook aan de groepen mensen met psychische en verstandelijke beperkingen.
- De corona maatregelen zijn vaak als een stoomwals organisaties ingerold. Soms ten koste van de positie van inwoners en cliënten. Geef mensen om wie het gaat, ouderen en mensen met een beperking een grotere stem in de besluitvorming over hun directe leefomgeving.
- Besteed bijzondere aandacht aan de positie van jongeren en mensen met een beperking. Ook voor hen is regie over eigen leven en een grotere stem bij de besluitvorming over hun toekomst van wezenlijk belang.
- Meer zelfbeschikking (nu wordt er collectief besloten wat mensen met een beperking moeten doen), ze zijn nu ook 'allemaal' kwetsbaar.

- Investeer versneld en versterkt in wonen, werken en schuldsanering (Nb zie ook het rapport van de werkgroep Halsema)
- Organiseer dat reguliere zorg doorloopt, zoals het ziekenhuis en de huisarts.
- Banen bij Sw-bedrijven en banen voor mensen met een arbeidsbeperking bij reguliere bedrijven staan onder druk, met name door de economische crisis als gevolg van corona. En nieuwe banen zijn moeilijker te vinden. Blijvende aandacht voor deze doelgroep is belangrijk, want het risico bestaat dat alle aandacht (en het beperkte re-integratiebudget dat gemeenten hebben) gaat naar de nieuwe groep werkzoekenden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt en die dus ook makkelijker te bemiddelen zijn. Dat is ook belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van de kwetsbare mensen met een arbeidsbeperking. Investeren in werk voorkomt ook sociale problematiek en daarmee hogere maatschappelijke uitgaven, zie ook het rapport de brede baten van werk (<https://www.cpb.nl/de-brede-baten-van-werk>). I
- We hebben ook positieve dingen geleerd: meer digitaal thuisonderwijs of hybride vormen kunnen voor kinderen met een beperking/ziekte een uitkomst zijn. Hoe houden we dat vast?
- Maak van de nood een deugd: nu ons land tóch verbouwd wordt, maak 'm dan gelijk inclusief.

Voorafgaand aan onze reactie hebben we afgestemd met Ieder(in), VGN en SWN. Vanuit de VNG willen we de inbreng van deze partijen van harte onderschrijven.

Zie verder:

<https://vng.nl/nieuws/coronacrisis-leidt-tot-meer-sociale-problemen-in-nederland>

<https://www.eur.nl/nieuws/maatschappelijke-impact-van-covid-19-op-rotterdam-en-nederland-onderzocht>

<https://vng.nl/artikelen/zorgmijding-en-onzekerheid-de-impact-van-corona-op-de-stad>

<https://vng.nl/artikelen/commentaar-samen-lossen-we-het-op>

<https://vng.nl/sites/default/files/2020-05/eindverslag-werkgroep-sociale-impact-coronacrisis.pdf> met

vanaf p.23 voorbeelden van maatschappelijke initiatieven in en door gemeenten

<https://www.sociaalweb.nl/blogs/een-exit-strategie-voor-iedereen>